

NAMN ATT MINNAS

T. G. WICKBOM

Då försynens långmodighet, tvärtemot den fromma förhoppning, som uttrycktes i föregående häfte, icke tycks ha någon gräns, utan regeringen Erlander alltjämt sitter kvar, så låt oss tala om något roligare.

Exempelvis om T. G. Wickbom.

För något halvår sedan publicerades i Tiden en även för denna tidskrift osedvanligt missvisande artikel, som handlade om T. G. Wickbom. Han karakteriserades där som den svenska radions Colonel Blimp, en man vars konservativa tänkesätt färgade alla hans framträdanden i radio och TV och som hemfallit åt rasfördomar till den grad att ju mer mörkhyad den personen var som han kommenterade desto mindervärdigare framstod vederbörande.

Hur skribenten i fråga bildat sig sitt omdöme undandrar sig lyckligtvis utomståendes vetskap, men en sak är säker: han kan aldrig ha hört T. G. Wickbom i radio. Hans karakteristik är så uppåt väggarna tokig som den kan vara. Ett av de främsta kännetecknen på T. G. Wickboms framträdanden i radio är nämligen den — enligt vissa av hans gamla vänner och meningsfränder hart när patologiska — objektivitet om vilken han vinnlägger sig. Ett vackert exempel på detta kunde den fantasifulle författaren i Tiden ha upplevt på valnatten till den 19 september. Ingen av de medverkande i hela programmet tillkännagav högersns oupphörliga nederlag med en så nästan outhärdligt nyter stämma som T. G. Wickbom. Från honom inget

lågmålt tonfall av diskret sorgbundenhet, inte ens av artigt beklagande; glad såsom fogeln i morgonstunden hälsade han regeringen Erlanders seger. Man kan vara övertygad om att han skulle haft samma lugna, muntra och optimistiska tonläge om han läst börsnoteringarna, väderleksrapporten eller kanske t. o. m. dagens dikt.

De gamla vännerna må säga vad de vill — taktiken är den riktiga, tekniken är perfekt. Det är ingen slump att T. G. Wickbom är en av våra populäraste röster i radio.

T. G. Wickbom — T. för Tord och G. för Gustaf — är bördig från den ort, vars blotta namn vid 30-talets mitt var nog för att framkalla ett revolutionärt småleende på varje rättrogen clar-téists läppar, kort sagt Djursholm. Hans far, som tillhörde den gamla välkända smålandssläkten, var lektor i kristendom, hans mor grevinna, låt vara från vår i särklass talrikaste adelliga ätt. Det blev en lyckad blandning. T. G. Wickbom växte upp till en hälsosam yngling, duktig i skolan utan att vara överambitiös, road av sport — främst simning — litteratur — främst Hjalmar Bergman — och konst — främst Axel Fridell — (vars grotesk-makabra etsningar han inköpte för hopsparade fickpengar till det fridsamma lektorstjällets prydnad) och han var lika främmande för bigotteri som ståndsfördomar.

Väl uppkommen i gymnasiet råkade han snart i fejd med några odrägliga översittare som på den tiden terroriserade såväl Gymnasieklubben som

den Kristliga Gymnasistföreningen. Småningom slöt man emellertid fred, sedan bägge parter funnit varandra på det teatraliska området, vilket bl. a. ledde till att T. G. Wickbom vann lagrar både genom sin Bluntschli i »Chokladsoldaten» och genom sin gamle Swedenhielm i »Swedenhielms». Epoken avslutades — försiktigtvis sedan samtliga inblandade tagit studenten och inte längre kunde drabbas av disciplinära åtgärder från skolans sida — med en bearbetning av Plautus' »Spöket», utförd av T. G. Wickbom och hans forna motståndare. Det blev en *succès de scandale* utan like i Djursholms Samskolas annaler och därmed var tiden inne för ett nytt skede i T. G. Wickboms utveckling.

Han och hans djursholmskamrater vände sin håg från litteraturen till politiken och ur deras samarbete framgick vad som i Clarté hänfullt brukade benämnas den s. k. djursholmsidealismen. Denna rörelses blygsamma målsättning var att skapa nya himlar och en ny jord, eller i varje fall jordmån för tankar, som kunde välva nya himlar om inte över jorden så åtminstone över Norden. Genom en syntes av ett nationellt och socialt betraktelsesätt ville man åstadkomma en lösning av försvars- och befolkningsfrågorna och man ville verka för nordisk gemenskap, i första hand genom ett nordiskt försvarsförbund. Djursholmsidealismens ledande andar är nu sedan länge skingrade liksom deras tankegodis, men i de flesta fall tycks idealiteten leva kvar. En har blivit hjärtspecialist, en diplomat, en plastfabrikör, en radiokommentator och en tidningsman. Det är bara en som definitivt hamnat på det sluttande planet och blivit statssekreterare i handelsdepartementet.

Men låt oss koncentrera oss på radiokommentatorn. T. G. Wickbom började studera på Stockholms Högskola

men övergick snart till Uppsala universitet, där han blev en uppskattad medlem av det rydbeckska matlaget och av Stockholms nation. Han ägnade sig först åt klassisk fornkunskap och latin, men kom efterhand in på mera aktuella ämnen. För sitt politiska intresse fick han bl. a. uttryck i föreningen Heimdal, och i dess av Arvid Fredborg redigerade, med rätta berömda årsskrift av anno 1939, bidrog T. G. Wickbom med en utrikespolitisk programartikel. Den var helt i »djursholmsidealismens» anda och förordade ett närmare militärt och politiskt samarbete i Norden, främst mellan Sverige och Finland.

När »djursholmsidealismernas» föreningar besannades, krisen kom och det dittillsvarande nordiska samarbetets otillräcklighet blev uppenbar drog T. G. Wickbom omedelbart konsekvenserna av sin personliga övertygelse och anmälde sig som Finlands-frivillig. Han tjänade med utmärkelse i bägge krigen, tjänstgjorde dessemellan som Svenska Dagbladets Helsingfors-korrespondent och fick så utomordentligt goda förbindelser i Finland att han blev tf. pressattaché i Helsingfors 1944. Det kunde utan tveivel ha blivit upptakten till en diplomatisk karriär, men T. G. Wickbom föredrog journalistens friare liv. Han återgick till Svenska Dagbladet, nu som tidningens London-korrespondent. Ett förblivande minne av hans Finlands-år är den förträffliga lilla boken »Marskalcken och hans vapenbröder», en samling porträtt av finländska krigare där T. G. Wickboms högst personliga, friska och livfulla stil redan finns fullt utbildad.

Det visade sig snart att T. G. Wickbom gjorde sig lika bra i London som i Helsingfors. Han har en naturlig affinitet med engelskt kynne, som förvånansvärt snabbt gjorde honom förtrogen med engelskt liv och engelska

tänkesätt. Han accepterades av engelsmännen såsom en av deras egna på ett sätt som kommer få utlänningar till del och den underpant på detta förtroende, som han förmodligen själv skattade högst, var att han blev aktiv medlem av ett förnämligt cricketlag. Högre kan man inte nå, när det gäller att bli *socially accepted* i England. Samtidigt framstod han efter hand som en av våra yppersta utrikeskorrespondenter. Men därtill kom — och det blev än viktigare för hans framtida bana — att han som en av radions Londonkorrespondenter mycket snart fick en trogen och tacksam publik bland de svenska lyssnarna.

Det väckte därför rätt allmän förvåning, när han efter någon tids gästspel på Svenska Dagbladets Stockholms-redaktion mottog högerledningens erbjudande att bli chefredaktör för Norrlandsposten. Vilka personliga skäl, som kan ha legat bakom hans

beslut, hör inte hit, men med all aktning för Gävle-bornas och all sympati för deras vackra stad tyckte nog T. G. Wickboms vänner och anhängare att det var synd på så rara ärter. Varför skulle en av högerpressens bästa förnågor på sitt område sticka sig undan i provinsen utan möjlighet till kontakt med den stora publik, som både genom Svenska Dagbladet och radion lärt sig uppskatta honom så högt? Men T. G. Wickbom håller alltjämt på att hans år vid Norrlandsposten varit honom till stor nytta. Att vara chef för en fallfärdig högertidning i landsorten är att gå igenom ekluten både journalistiskt och ekonomiskt. Han fick lära sig att se till realiteter och han fick lära sig att ta hänsyn till önskemålen från varje enskild läsare i den enklaste stuga i den avlägsnaste obygd.

Gävle-tiden blev dock bara en parentes i T. G. Wickboms karriär. År 1956 återbördades han till Stockholm, där

han nu definitivt knöts till Sveriges radio. Man hade kanske väntat, att han skulle blivit chef för radions nyhetsavdelning, men han blev en av dess medarbetare, en flygande utrikeskorrespondent bland andra. Men inte en flygande utrikeskorrespondent som andra. Olof Rydbeck visste säkert vad han gjorde, när han inte band sin gamle matlagskamrat T. G. Wickbom vid administrativ rutin utan lät honom fritt utveckla sin personlighet som en radions utrikespolitiska — och i viss mån även inrikespolitiska — stjärnreporter — med all reservation för formuleringens banalitet och vulgarietet.

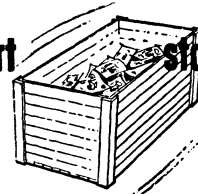
Han har tidigare prisats för sin opartiskhet, sin fördomsfrihet i detta ords goda bemärkelse. Men det är naturligtvis inte hela hemligheten med hans framgång som radiokommentator, på sin höjd en del av den. Vad som fångslar lyssnaren är framför allt det personliga tonfallet, förmågan att konversera honom — för att inte tala

om henne — som om det vore ett enskilt samtal, mellan skål och vägg, utan varje spår till orakelspråk eller pedagogiska pekpinningar, enkelt, rättframt, vederhäftigt, sakligt — men samtidigt med en fräschör i formuleringarna och en humoristisk underton i det glada, trygga målföret, som låter ana en utpräglad individualitet.

En sammanfattning av T. G. Wickboms alla goda egenskaper som radiokommentator kan man få genom att läsa hans häromåret utkomna »Den röda jorden», tidigare recenserad i Svensk Tidskrifts spalter. Den är frukten av en reportageresa, som han för Sveriges Radios räkning gjorde i Kina, och den är mönstergill både genom sin objektivitet i sak och genom sin subjektivitet i form. Det kan knappast råda något tvivel om att T. G. Wickbom funnit sitt rätta forum i Sveriges radio och TV. Där kan han, när allt kommer omkring, göra en långt större insats i »djursholmsidealismens» anda än som partiman och högerskribent.

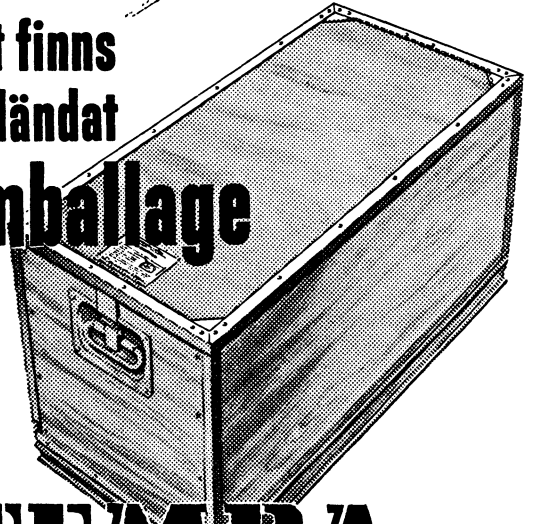
G. U.

Skickar Ni bort

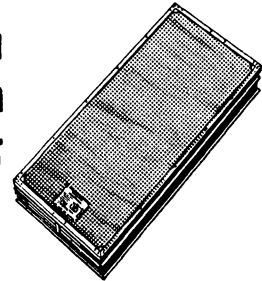
stora pengar
i trälådsemballage...

nu när det finns
ett fulländat
returemballage

RETEMBA

lådan som
kommer tillbaka
- så här

*Lättmetall
är vår styrka -*

WEDAVERKEN